

Verksamhetsberättelse 2020

Sveriges Företagshälsor
Sveriges Företagshälsor Service AB

sveriges
företags
hälsor

Innehåll

VD HAR ORDET	1
TILLSAMMANS FÖR ETT STARKARE ARBETSMILJÖARBETE.....	2
Ekonomi	3
Kommunikation	3
Medlemstöd	3
ARBETSLIVET – EN ARENA FÖR FOLKHÄLSA	4
DEN HUVUDSAKLIGA INRIKTNINGEN UNDER 2020	5
Arbetsätt, varumärke och image	6
Auktoriserat medlemskap	6
En värdeskapande partner.....	6
Synliggöra effektiva arbetsmiljöåtgärder.....	6
Kompetensförsörjning och utbildning för branschens medarbetare	7
Företagsläkare - Specialist i Arbetsmedicin.....	10
Arbetsmiljöingenjörer	10
Samverkan med forskning och utbildning	10
Guider för Företagshälsan.....	11
Omvärldsbevakning.....	11
ÅRETS AKTIVITETER	11
Covid 19.....	11
UUA Universellt Utformade Arbetsplatser	12
Associerad Samarbetspartner	13
Arbetsmiljöverket.....	14
Försäkringskassan	14
MYNAK – Myndigheten för arbetsmiljökunskap	14
Regering, Riksdag och övriga myndigheter	14

Programrådet	14
Arbetsmarknadens Parter	15
Arbets- och Miljömedicin	15
STYRELSE	16
SVERIGES FÖRETAGSHÄLSOR I REGIONEN	17
OM OSS	18

VD har ordet

Anno Horribilis 2020

Den globala pandemin är en stresstest på hela samhället. Den skakning på nedre däck vi alla kände för lite mer än ett år sedan har spridit sig i hela samhällskroppen. Under året har vi fått dagliga rapporter på samhällsfunktioner som står upp och klarar av situationen, men lika ofta får vi rapporter om sådana som inte gör det, platser i samhället där det finns en tydlig utvecklings- och förbättringspotential.

Föreningens medlemmar bistår dagligen sina uppdragsgivare i svenskt arbetsliv med att skapa robusta, hållbara system inom arbetsmiljö- och hälsoområdet i syfte att främja hälsa och att förebygga och minska risk för ohälsa och olycksfall i arbetslivet. De bistår också i arbetet med att säkra en trygg återgång i arbete i de fall enskilda drabbas av ohälsa, skada eller en arbetssjukdom. De vet vad som händer i svenskt arbetsliv och vad som skiljer dem i arbetslivet som står upp och klarar av, från dem som inte gör det. De vet att arbetsgivare som har ett robust system som främjar, förebygger och minskar risk inom arbetsmiljöområdet klarar sig bättre än andra. De vet att där arbetsmiljöarbetet är en viktig fråga på ledningens bord kommer vara snabbare i gång efter pandemin än andra.

Föreningens medlemmar hör till dem i svenskt arbetsliv som har stått upp och klarat av, och branschen står, trots en ekonomisk berg- och dalbana under 2020 med en generellt minskad efterfrågan, redo att bistå svenskt arbetsliv in i en ny tid.

Arbetslivet har för många förändrats, relationer, arbetsverktyg och arbetssätt är nya, kraven på ett gott arbetsmiljöarbete har höjts och förändrats. Svenskt arbetsliv står inför något nytt och spännande, något som inte är som det var förut, något mer komplext.

Företagshälsovården som bransch är sveriges mest välutbildade och erfarna där olika experter är vana att arbeta i team för att lösa komplexa problem tillsammans med uppdragsgivaren. En bransch som med stöd av sin erfarenhet, kompetens och samarbetsförmåga kommer att kunna bidra till en snabb omställning till det nya normala, till framtidens långsiktigt hållbara arbetsliv.

För ett friskare Sverige

Sveriges Företagshälsor

Peter Munck af Rosenschöld, vd

Tillsammans för ett starkare arbetsmiljöarbete

Sveriges Företagshälsor är företagshälsovårdens branschorganisation.

Som organisation företräder vi medlemsföretagen i kontakt med politiker, myndigheter, näringsliv och andra beslutsfattare. Vi är en remissinstans för branschfrågor och bedriver opinionsbildning kring hälsa och arbetsliv. Vi verkar också för god utbildning och hög kompetens inom området och stödjer branschens kvalitets- och verksamhetsutveckling.

Tillsammans med våra medlemmar strävar vi efter att landets arbetsgivare ska få hållbara, effektiva och attraktiva organisationer. Vilket också innebär att medarbetarna ska få ett hälsosamt, säkert och stimulerande yrkesliv. Ett medlemskap i Sveriges Företagshälsor innebär att man stödjer det gemensamma utvecklingsarbetet för branschen.

Föreningen är en medlemsstyrd organisation och utgör grunden för samarbetet i gemensamma branschfrågor för en majoritet av landets företagshälsovårdsföretag. Antalet medlemmar per den sista december 2020 var 95. Antalet verksamheter är relativt stabilt men minskar något för varje år. Det beror framförallt på att interna enheter läggs ned och att branschen konsolideras genom uppköp och sammanslagningar. Denna trend har pågått en längre tid och väntas fortsätta som ett naturligt led i den pågående strukturrationaliseringen. Sveriges Företagshälsors medlemmar täcker dock i huvudsak nästan hela branschen av de som bedriver företagshälsovårdsverksamhet inom ramen för det som står i Arbetsmiljölagen och det som menas med god företagshälsovård (i enlighet med lagtexten).

Unik uppslutning

Företagshälsovård är inget skyddat begrepp och det finns ingen myndighet eller liknande som "godkänner" verksamhetstypen. Det innebär i princip att vilken organisation som helst kan registrera sig med utgångspunkten "att bedriva företagshälsovård" vilket resulterar i att utbudet på marknaden är mycket differentierat. Ett medlemskap i Sveriges Företagshälsor ställer mycket höga krav på att verksamheten bedrivs i enlighet med Arbetsmiljölagen och arbetsmarknadens parter intentioner. Det betyder att det är ett begränsat antal verksamheter inom området som uppnår dessa kvalitetskrav.

Föreningens medlemmar uppskattas omsätta närmare 95 procent av branschens beräknade totalomsättning på ca 4,5 miljarder kronor. I omsättningssiffror är en sådan anslutningsgrad tämligen unik för en branschförening.

Ekonomi

Den löpande verksamheten finansieras av service- och medlemsavgifter, vilket tillsammans med intäkterna från den utbildningsverksamhet som föreningen bedriver gör att föreningens ekonomi är stabil. Den ständigt pågående omstruktureringen inom branschen med sammanslagningar och avveckling av interna hälsor gör att det blir färre och färre aktörer på marknaden som uppfyller medlemskraven, vilket i sin tur påverkar antalet medlemmar i föreningen, och därmed föreningens ekonomi.

Se vidare resultat- och balansräkningar för föreningen respektive servicebolaget.

Kommunikation

Kommunikation och dialog med medlemmarna utgör en betydande del av föreningens verksamhet. Medlemsinformationen har under året skett i form av:

- Nyhetsbrev från Sveriges Företagshälsor till ledningen för medlemsföretagen.
- Nyhetsbrev till ca 2 000 personer bestående av företrädesvis medarbetare inom medlemsföretagen, självvald prenumeration.
- Hemsidan www.foretagshalsor.se, uppdateras dagligen.
- Digitala möten med medlemmarna efter varje styrelsemöte.
- Personligt medlemsbrev till verksamhetsansvariga på medlemsföretagen

Mycket information ges också vid andra formella och informella träffar och konferenser från styrelse och kansli samt i direktkontakter med medlemmarna. Allt har under 2020 i princip varit digitalt.

En helt ny uppgraderad hemsida för www.foretagshalsor.se lanserades under våren. Webbsidan är numera mobilanpassad vilket har varit en efterfrågad och mycket uppskattad förändring. Dessutom finns speciella sidor enbart avsedda för medlemmar där alla specifikt framtagna medlemsdokument enkelt kan samlas och laddas ner.

Medlemstöd

Mycket av föreningens arbete innebär att stödja och hjälpa medlemmarna i olika frågor. Under 2020 har omfattande medlemstödande åtgärder gjorts kring frågor som rört pandemin Covid-19. Det har handlat om tester, vaccinationer, allmänt förhållningssätt och rekommendationer med mera.

Dagligen besvarar vi också frågor från våra medlemmar via e-post och telefon inom ett flertal andra områden. Exempel på sådana frågor kan handla om upphandling, moms, journalhantering och stöd i arbetet med alkohol- och drogrelaterade frågor.

Arbetslivet – en arena för folkhälsa

Företagshälsan blir en allt mer självklar partner i arbetet med att skapa produktiva arbetsmiljöer med fokus på god arbetshälsa. I branschen finns det en hög kompetens kring arbetets påverkan på hälsan och hälsans påverkan på arbetet. Föreningens medlemmar förstår och kan arbetet med att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser och kan identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa. Företagshälsan är en sammanhållen resurs med bred kunskap inom medicin, ergonomi, teknik, beteendevetenskap och arbetsorganisation.

Att ha ett fungerande arbetsmiljöarbete i sin verksamhet är grundläggande för att behålla och attrahera nya medarbetare och få en organisation att prestera optimalt för att nå sina mål. Men trots det kan företagshälsans roll ibland uppfattas som otydlig. En förklaring kan vara att kontexten som företagshälsan befinner sig i innefattar en mängd olika områden, aktörer och påverkansfaktorer. Vi rör oss i ett sammanhang som består av allt ifrån den offentliga sjukvården, friskvårdsföretag, försäkringsbolag till rena konsulttjänster inom exempelvis organisation/mangament, rehabilitering, utbildning, coaching, digitala blodtestföretag med mera. Alla konkurrerar på ett eller annat sätt om arbetsmiljö- och hälsofrågorna. Att det dessutom finns en förväntan på företagshälsovården utifrån ett samhällsperspektiv gör inte saken mindre komplex.

Företagshälsovården är till skillnad mot den offentliga hälso- och sjukvården en marknadsanpassad kunskapsbransch med en bred kompetens, där ett unikt och viktigt samarbete kontinuerligt pågår mellan de olika kompetenserna. Vår utgångspunkt är arbetsplatsen och organisationen där vi förebygger, undanröjer och beskriver samband mellan organisation, grupp och individ. Det gör företagshälsovårdens arbete unikt i sitt slag och svårt att konkurrera med när den upphandlas och används och på rätt sätt. Den samlade kompetensen om arbetets påverkan på hälsan och hälsans påverkan på arbetet och kunskapen om arbetsplatsen är en avgörande skillnad mellan företagshälsovård och andra verksamheter som i olika former erbjuder tjänster som liknar det som branschens medlemmar har i sitt utbud.

Arbetsmiljöarbetet är en ständigt pågående process i ett föränderligt arbetsliv. Som kund hos företagshälsan är arbetsgivarens engagemang i arbetsmiljöfrågorna av stor betydelse. Det är just

de insatser som utförs genom ett välutvecklat samarbete mellan uppdragsgivaren och företagshälsan som är avgörande och leder till de mest konkurrenskraftiga resultaten för en hållbar utveckling av svenskt arbetsliv.

Ett fungerande arbetsmiljöarbete kräver att mål och strategier är väl förankrade i hela organisationen. Med start från högsta ledningsnivå har arbetet stora möjligheter att skapa den arbetsmiljö som krävs för en långsiktig och hållbar organisation där medarbetarna trivs, mår bra och kan prestera optimalt. Arbetslivet kan ses som en arena för folkhälsan där företagshälshälsan spelar en betydande roll.

Den huvudsakliga inriktningen under 2020

Företagshälsan är med sin unika kompetens en självklar partner i arbetet med att skapa högproduktiva arbetsmiljöer med fokus på god arbetshälsa. Vi har kompetens, processer och förmåga att skapa resultat och nytta för individ, företag, organisationer och samhället i stort.

Som branschförening har vi två tydliga uppdrag:

- *Att verka för att branschen, på flera nivåer i samhället, ses som den ledande kunskapsbäraren och är en värdeskapande partner i frågor kring hållbar arbetsmiljö och hälsa.*
- *Att verka för att värdefull medlemsnytta skapas genom arbete med kompetensförsörjning, forskning, omvärldsbevakning med mera.*

För att stärka medlemmarna i sitt arbete har styrelsen beslutat att det övergripande målet med föreningens arbete under 2020 – 2022 är att:

Stärka branschens positionering i samhället och bidra till tillväxt inom arbetsmiljöområdet.

Vårt arbete utgår utifrån följande fastställda huvudområden:

- *Driva ett utvecklingsarbete kring företagshälsans arbetssätt, varumärke och image.*
- *Verka för att företagshälsan ses som en värdeskapande partner i frågor kring hållbar arbetsmiljö och hälsa på flera samhällsnivåer.*
- *Verka för att värdet av effektiva arbetsmiljöåtgärder synliggörs för beslutsfattare.*

Medlemsnytta

- *Verka för kompetensförsörjning och utbildning för branschens medarbetare.*
- *Samverka med forskning och utbildning inom området.*
- *Ta fram gemensamma guidelines.*
- *Omvärldsbevakning.*

Arbetsätt, varumärke och image

Föreningen arbetar fortlöpande med att stärka företagshälsovårdens och företagshälsans image och varumärke för att branschen ska få en stark strategisk roll i arbetslivet. Ett mått på detta är hur mycket som skrivs och debatteras om företagshälsovård och arbetsmiljöfrågor i press, digitala media, radio och TV. Det arbete föreningen bedriver har aktivt bidragit till att antalet artiklar om företagshälsovård och arbetsmiljö stadigt ökar. Att företagshälsovården är en viktig aktör bevisas genom ett fortsatt högt omnämnande även under 2020.

Auktoriserat medlemskap

Det auktoriserade medlemskapet stärker kraven på branschens aktörer och är även en del i det strategiska arbetet för att förstärka företagshälsovårdens image och varumärke. Det auktoriserade medlemskapet gäller per kalenderår och under hösten genomfördes den sjätte förnyelsen av auktorisationerna för de företag som varit med från starten (2015). Ca 25 procent av medlemmarna är auktoriserade företagshälsor i Sverige, tillsammans driver de närmare 300 (av drygt 450) enheter över hela landet.

En värdeskapande partner

Enligt arbetsmiljöverkets beräkningar som tidigare gjorts har ca 65 procent av de anställda tillgång till någon form av företagshälsovård. Föreningen gör bedömningen att endast en tredjedel av avtalen innehåller såväl hälsofrämjande, förebyggande och eftervårdande tjänster. Det finns med andra ord ett stort outnyttjat utrymme på marknaden för företagshälsovårdstjänster. Föreningens arbete med att skapa förutsättningar för tillväxt omfattar samtliga typer av driftsformer av företagshälsor som medlemsbasen består av. Att skapa rätt förutsättningar för medlemmarna är ett ständigt pågående och naturligt inslag i det upplysnings- och opinionsbildningsarbete som är grunden för föreningens verksamhet.

Synliggöra effektiva arbetsmiljöåtgärder

Arbetsmiljön för hela den arbetande delen av befolkningen har på ett eller annat sätt förändrats under pandemin.

Föreningen har under pandemin arbetat för att skapa uppmärksamhet kring, och visa på nödvändigheten av, ett koncentrerat och effektivt arbetsmiljöarbete. Arbetet har handlat mycket om att påverka myndigheter och arbetsmarknadens parter att förstärka arbetsmiljöarbetet på landets arbetsplatser samt att visa på behovet av tydligare incitament för arbetsgivare att satsa på förebyggande och främjande insatser. Det har också handlat om att visa på hur företagshälsovården kan samverka med den övriga hälso- och sjukvården om det finns tydliga

strukturer kring sjukskrivningsprocessen bland de olika aktörerna, hur stöd till små och mellanstora arbetsgivare bör utformas och hur den lagstiftning som finns på området ska upprätthållas. Vi har också visat på effekten av ett gott arbetsmiljöarbete och hur de verksamheter som har ett sådant har klarat av pandemin bättre än andra. Detta har presenterats för regeringsföreträdare och olika företrädare för riksdagspartierna, departement, myndigheter och arbetsmarknadens parter. Att arbetsmiljöfrågan är viktig t märks inte minst genom det stora antalet omnämningar vi har haft från regeringsföreträdare och andra under förra året samt genom den hemställan som bland annat SKR skickade till regeringen med en begäran om förstärkta medel för nyttjandet av företagshälsovårdens resurser. Vi har under året blivit kontaktade av pågående offentliga utredningar, och av olika partier i riksdagen som är intresserade av hur företagshälsan kan bidra i arbetet med att förebygga och åtgärda risker i arbetsmiljön på landets arbetsplatser under pandemin.

Rapportserien Arbetsmiljön och hälsan

Som ett led i arbetet med att synliggöra effektiva arbetsmiljöåtgärder lanserade föreningen sin andra rapport i rapportserien Arbetsmiljön och hälsan "Samtal om en rapport". Hösten 2019 presenterade vi den första rapporten i serien. I samband med pandemiutbrottet var vi klara med del två, "Samtal om en rapport", där vi samlade resultatet av ett antal rundabordssamtal. Med utgångspunkt från första rapporten genomfördes rundabordssamtal med deltagare från arbetsgivarsidan och diskuterade sambanden samt vilka insatser som måste till på arbetsplatsnivå för att skapa en långsiktigt hållbar arbetsmiljö.

På den digitala Folkhälsodalen 2020 den 1 september presenterades rapporten och en panel bestående av chefsrepresentanter från Svenskt Näringsliv, Sveriges HR Förening och SKR kommenterade innehållet tillsammans med oss och rapportförfattaren.

Kompetensförsörjning och utbildning för branschens medarbetare

Sveriges Företagshälsor stödjer branschens kvalitetsutveckling och verkar för att branschen ska få tillgång till god utbildning och en hög kompetens. På grund av pandemin blev 2020 ett mycket speciellt år för vår utbildningsverksamhet. Vi ställde snabbt om till att erbjuda utbildningarna digitalt, och kunde tack vare detta möta de krav folkhälsomyndighet, föreläsare och deltagarna ställde på utbildningarna.

Samtidigt har arbetet kring kompetensförsörjningen av företagsläkare fortsatt med oförminskad kraft där vi försöker lösa såväl den akuta situationen som den långsiktiga lösningen. Mynak fick i sitt regleringsbrev för 2020 i uppdrag att utreda och lämna förslag på hur företagsläkarnas utbildningssituation skulle kunna lösas. Sveriges Företagshälsor ingick i utredningens referensgrupp

men dessvärre resulterade utredningen inte i någon lösning av problemet.

Branschutbildningar

Som all verksamhet påverkades även våra utbildningar av Corona-pandemin. Precis innan restriktionerna inträdde i mitten av mars hann vi genomföra en utbildning i kvalitetssäkrad alkohol- och drogtestning (i dagligt tal "provtagarutbildningen") på vanligt sätt med alla deltagare på plats hos oss i Stockholm. Dessförinnan, i januari, genomförde vi även en 15-metodutbildning och en MRO-utbildning på vanligt sätt. I maj skulle vi haft den årliga återträffen för dem som tidigare gått MRO- eller provtagarutbildning men denna sköts fram tills i september i hopp om att smittspridningsläget skulle minska tills dess. Smittspridningen var lite lägre direkt efter sommaren så både den framskjutna återträffen, en provtagarutbildning och en 15-metodutbildning genomfördes i DIGIFYSISK form under augusti-september. Frampå höstkanten arrangerade vi en utbildning i att ge stöd till dem som önskar minska sin alkoholkonsumtion men inte sluta helt (Kontrollerat Drickande). Den utbildningen genomfördes med deltagare endast på distans, till följd av ökad smittspridning, vilket fungerade över förväntan.

Digifysisk utbildning innebär att deltagare kan medverka på plats "som vanligt" och på distans via Zoom i samma utbildning samtidigt. Denna omdaning av utbildningarna har krävt en hel del extra insatser för att få allt att fungera. Vi bytte till andra lokaler som är tekniskt specialutrustade för denna form av utbildning, exempelvis med separat kamera riktad mot föreläsaren och en stor bildskärm där föreläsaren kan se alla deltagare framför sig, samt med mikrofoner i taket så att deltagare på plats kan höras av dem som medverkar på distans osv. Vi tog fram instruktioner och tekniska beskrivningar som vägledning för distansdeltagare och ordnade "testmöjligheter" för den som var ovan eller osäker. Vi anpassade också själva utbildningarna till distansdeltagande, gruppövningar modifierades och program justerades för att tillgodose det ökade behovet av pauser, m.m.

Att leda digifysisk utbildning innebär att hålla många bollar i luften samtidigt och har krävt en snabb teknisk kompetensutveckling av vår egen personal. Föreläsare och deltagare behöver support med ljud och bild, deltagare behöver stöd med inloggningar och allehanda tekniskstrul, frågor i chatt ska hanteras m.m. Samtidigt ska det hållas koll på det vanliga, att tider hålls, att cateringbeställningar är rätt, föreläsare är på plats, material delas ut osv.

Vi har varit extra noggranna med att utvärdera utbildningarna i den nya formen, och tagit stöd av resultaten för att snabbt förbättra dem. Vi har numera krav på att alla distansdeltagare har kameran på hela tiden så att föreläsarna kan se dem och vi kan ha kontroll på att deltagarna är på plats och deltar i utbildningen som planerat. Deltagarna själva har visat uppskattning för just denna justering och angett att det blir "nästan som vanligt" när alla syns i bild hela tiden.

På alkohol -och drogområdet har vi under 2020 genomfört en MRO-utbildning (38 deltagare), två 15-metodutbildningar (58 deltagare), en Kontrollerat Drickande-utbildning (12 deltagare) och en återträff för MRO- och provtagarutbildade (45 deltagare). Under året har 14 utskick med specifik information och omvärldsbevakning kring alkohol och droger sänts till de ca. 700 personer som registrerat sig för detta. Många medlemmars dilemman och frågor rörande alkohol- och drogärenden på arbetsplatser har retts ut med hjälp av de experter föreningen har knutit till sig.

Arbetsrätt vid rehabilitering. Många vill veta mer om vad som gäller ur ett arbetsgivarperspektiv vid rehabilitering. Kanske händer det till exempel att man är involverad i en rehabiliteringsprocess där arbetstagaren inte kommer att gå tillbaka till sitt tidigare arbete. Mer kunskap om vilka lagar och regler som gäller i dessa situationer är efterfrågat och därför genomför vi årligen ett seminarium kring dessa frågor tillsammans med en arbetsrättsjurist från Almega samt representanter från Försäkringskassan. 2020 genomförde vi två kurser i Arbetsrätt vid rehabilitering, en fysisk i januari och en digital i december med totalt 81 deltagare.

Medicinska kontroller i arbetslivet. Sveriges Företagshälsor inbjöd till ett seminarium i december med Arbetsmiljöverket kring Arbetsmiljöverkets nya reviderade föreskrifter om Medicinska kontroller i arbetslivet (AFS 2019:3). De mest relevanta delarna i föreskriften belystes och övriga nyheter relaterat till tidigare föreskrifter gick igenom. Medicinska kontroller har sen 2019 införts vid handintensivt arbete och arbete med kvicksilverexponering, och har utgått för helkroppsvibrationer och arbete med armerad esterplast. Ändringar för nattarbete, arbete med bly och klättring med stor nivåskillnad (tidigare mast- och stolparbete) har genomförts. På seminariet deltog 26 distansdeltagare.

Handintensivt arbete och vibrationer. I oktober gavs ett seminarium tillsammans med Göteborgs universitet, AMM i Lund och Uppsala där bakgrunden till de nya guiderna; *Medicinsk kontroll vid Hand & Armöverförda vibrationer i arbetslivet* samt *Riskbedömning och medicinsk kontroll vid Handintensivt arbete*, beskrevs och en genomgång av hur företagshälsan på bästa sätt ska jobba med riskbedömningar och medicinska kontroller inom området gjordes. Seminariet samlade 235 deltagare på distans.

Möjligheten att delta på distans är här för att stanna och vi är stolta över att våra utbildningar snabbt kunnat anpassas till de nya förutsättningarna. Även om alla längtar efter att ses fysiskt efter detta år av ofrivillig distansering och digitalisering, så ger den digitala utvecklingen nya spännande möjligheter för att utveckla utbildningsverksamheten ytterligare framöver.

Totalt har vi genomfört 9 utbildningar och seminarier med totalt 495 deltagare under 2020.

Företagsläkare - Specialist i Arbetsmedicin

Mynak fick i sitt regleringsbrev för 2020 i uppdrag att utreda och lämna förslag på hur företagsläkarnas utbildningssituation skulle kunna lösas. Föreningen har, tillsammans med övriga i referensgruppen, försett myndigheten med material, statistik och kunskap för att bistå i myndighetens arbete med att hitta en lösning.

Projektet visade med tydlighet att materialet är komplex och att det krävs en kunskap om hur arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa påverkar individer, arbetsgrupper, organisationer och samhället i stort, för att förstå vilken kompetens som behöver säkras. Dessutom måste det finnas en förmåga till samverkan och en vilja att ta ansvar. Först då kan slutsatser dras om den nuvarande kompetensförsörjnings situation av specialister i arbetsmedicin. Tyvärr kan vi konstatera att utredningen inte resulterade i någon lösning av problemet.

Föreningen fortsätter att arbeta med frågan, som i skrivande stund bereds på Regeringskansliet.

Arbetsmiljöingenjörer

Föreningen har också bidragit till ett betydligt mer framgångsrikt arbete som bedrivits från Mynak:s sida. Under året har det arbetats med att säkra den långsiktiga försörjningen av arbetsmiljöingenjörer. Tack vare att myndigheten har samordnat en del utvecklingsarbete mellan intresserade högskoleorter och finansierat både utveckling och marknadsföring av utbildningarna kommer det nu att finnas både gott om plats på utbildningarna och många sökande, full kapacitet kommer att ha nåtts 2023.

Samverkan med forskning och utbildning

Ett nära och kontinuerligt samarbete sker mellan branschföreningen och FHV-forskningen. Sveriges Företagshälsor för en dialog med ett flertal forskningsgrupperingar och representeras i såväl styrgrupper som referensgrupper i olika projekt.

Sveriges Företagshälsor har trots den pågående pandemisituationen under 2020 digitalt medverkat på en rad olika seminarier, konferenser och utbildningar anordnade av olika aktörer. Nationella möten med representanter från arbetsgivarorganisationer, fackförbund och myndigheter har också skett under året.

Guider för Företagshälsan

För oss som branschförening är det viktigt att arbetssätt och metoder är likvärdiga bland våra medlemmar. Det kvalitetssäkrar företagshälsans arbetssätt och ger våra medlemmar en trygghet i sin verksamhet oberoende av driftsform, storlek och arbetsfält. Det ger också arbetsgivaren, kunden som köper våra tjänster, en trygghet i hur en företagshälsa som är ansluten till branschföreningen arbetar inom olika områden och frågor.

Under våren och sommaren 2020 tog vi tillsammans med professionen, bland annat Göteborgs universitet, AMM i Lund och Uppsala, fram två nya guider för företagshälsan. Medicinsk kontroll vid Hand & Armöverförda vibrationer i arbetslivet samt Riskbedömning och medicinsk kontroll vid Handintensivt arbete.

Omvärldsbevakning

Att bevaka omvärlden och kommunicera med den är ytterst angeläget. Den viktigaste kanalen är webbsidan som uppdateras dagligen framförallt med bevakning av omvärldsnyheter, och nyhetsbrev som regelbundet går ut både till medlemmar och till övriga intresserade, i nuläget ca 1 600 personer. Nya intressenter som önskar prenumerera på nyhetsbrevet tillkommer varje vecka. Regelbundet syns vi även i massmedia såväl i debattartiklar och intervjuer som reportage. Föreningen har också medverkat i ett antal artiklar i olika tidningar inom arbetsmiljöområdet. Vi är även mycket aktiva på sociala medier och får en stor spridning på våra inlägg som läses och delas av såväl ministrar som andra strategiskt värdefulla kontakter inom arbetsmiljöområdet. På Twitter har vi nästan 600 följare varav flera hundra som följer oss dagligen. På LinkedIn har över 2 700 personer kontakt med oss. Föreningen har nyligen skapat ett Facebook-konto som är under utveckling.

Årets aktiviteter

Covid 19

Året har till stora delar präglats av pandemin och frågor som är direkt kopplade till denna. Föreningens aktiviteter har varit inriktade på i huvudsak två saker; att stötta föreningens medlemmar och att stötta svenskt arbetsliv.

Bland föreningens medlemmar finns en stark gemensam vilja i att skapa ett långsiktigt hållbart arbetsliv, en gemenskap som också innebär att man tillsammans har kunnat svara på de svåra frågor som svenskt arbetsliv ställts inför under pandemin. Att företagshälsan är en viktig del av svenskt arbetsliv har verkligen bekräftats under pandemin. Arbetsmarknadens parter har krävt

Sveriges Företagshälsor Verksamhetsberättelse 2020

mer resurser till företagshälsovården, politiska partier har uttalat sig om vikten av vårt arbete och regeringen har uttalat viken av att nyttja kompetensen hos föreningens medlemmar.

Tack vare den goda gemenskap som finns såväl mellan föreningens medlemmar som de olika professionerna i branschen har vi som förening, tack vare våra medlemmar, kunnat bidra med kunskap och kompetens inom allt från smittspridning, testning och smittskydd till hur hemarbetsplatser ska utformas, ergonomi, psykisk och fysisk hälsa samt krishantering.

Föreningens samlande roll har varit viktig i arbetet och har genom denna kunnat bidra till att ge svar på svåra frågor som varit aktuella i svenskt arbetsliv. Tack vare arbetet i föreningens chefsläkarkollegium och arbetet tillsammans med branschens chefspsykologer, har vi kunnat utfärda gemensamma rekommendationer inom en rad områden som använts av såväl föreningens medlemmar som hälso- och sjukvård, arbetsmarknadens parter och myndigheter.

Självklart har pandemin drabbat våra medlemmar på samma sätt som alla andra inom arbetslivet. Samtalen har varit många och behovet av stöd stort. De konkreta åtgärder vi som förening har gjort handlar dels om att arbeta fram branschunikt material kring regeringens olika stödformer, arbetsrätt med mera. Vi har också bistått med att ta fram riktlinjer kring hur företagshälsan ska hantera olika riskmoment i arbetet, där arbetet med spirometri är ett bra exempel.

Föreningen har också påtalat vikten av ett fungerande arbetsmiljöarbete även under de omständigheter som rådde, ett arbete som resulterat i att regelverk och inspektioner, om än i annan form, upprätthölls. Arbetet har också resulterat i en ökad aktivitet hos parterna vilket visat sig i både insatser på arbetsplatserna och på den kommunikation som gått ut från bland annat SKR, Arbetsmiljöverket, Prevent och Suntarbetsliv.

UUA Universellt Utformade Arbetsplatser

Ett arbetsliv där alla rymd borde vara självklart. Det är det inte. Nu behöver vi ändra perspektiv och tänka rätt från början. Projektet Universellt Utformade Arbetsplatser är en del i det arbetet. För att vi ska få ett långsiktigt hållbart arbetsliv behöver vi bli bättre på att ta till vara människors olikheter. Idag är det få arbetsplatser som speglar hela Sveriges befolknings olikheter. Arbetslivet behöver utformas, planeras och organiseras med utgångspunkten att vara inkluderande. Universellt Utformade Arbetsplatser, UUA, är ett treårigt projekt där bland annat Akademikerförbundet SSR, Funktionsrätt Sverige, Randstad, Swedavia, Vasakronan och

Föreningen Sveriges Företagshälsor ingår. Projektet finansieras av Europeiska Socialfonden, ESF. ESF finansierar projekt som genom kompetensutveckling stärker människor i och utanför arbetslivet.

Projektets mål är att bidra till ett perspektivskifte. Att flytta fokus från individanpassade lösningar - som kan upplevas som både stigmatiserande och exkluderande – till att redan från början ta hänsyn till och utforma arbetsplatsen efter de olikheter som finns i samhället. Utformas arbetsplatser efter "ytterligheterna" fungerar de för alla och tar tillvara människors olikheter. Genom sin kunskap om människor, hälsa och arbete så är företagshälsan en nyckelaktör i detta arbete.

Associerad Samarbetspartner

Det finns ett behov av att stärka relationerna mellan medlemmarna och de samarbetspartners som finns inom branschens närhet för gemensam nytta.

På årsmötet 2019 beslutades det att Sveriges Företagshälsor skulle införa en möjlighet för olika företag och organisationer att ansöka om ett associerat partnerskap.

Det associerade partnerskapet innebär en fördelaktig affärsmässig exponering mot branschen och öppnar upp för en kontinuerlig dialog med branschen. Den associerade samarbetspartnern är inte medlem i Föreningen Sveriges Företagshälsor och har inte rösträtt på föreningsstämman eller valbarhet till styrelseplats. Den formella relationen är mellan Sveriges Företagshälsors Service AB och den associerade samarbetspartnern.

Som associerad samarbetspartner till i Sveriges Företagshälsor (Servicebolaget) är det lättare att hålla sig uppdaterad på det som sker i företagshälsovårdsbranschen. Även möjligheten att träffa och kommunicera med befintliga och presumtiva samarbetspartners/kunder ökar.

Möjligheten till dialog och påverkansmöjligheter kring produkter/tjänster som är till gagn för föreningens medlemmar ökar och med ett växande kontaktnät med "officiella" samarbetspartners stärks möjligheten att synliggöra och marknadsföra FHV-branschen.

Per den sista december 2020 hade vi 4 associerade samarbetspartners, Boka Doktorn Group AB, TakeNote Systems AB, Medical Care System MCS AB samt Mindmore. De presenteras på hemsidan och i nyhetsbrev.

Arbetsmiljöverket

Ett kontinuerligt samarbete och en bra, öppen dialog med Arbetsmiljöverket är viktigt för branschföreningen på olika nivåer. Under året har föreningen bidragit till implementeringen av AFS 2019:3 om medicinska kontroller som började gälla i början av året, vi har också haft många möten och samtal med representanter från myndigheten i frågor som rör pandemin och företagshälsovårdens arbete med att stötta arbetslivet under denna.

Försäkringskassan

För branschföreningen är ett nära samarbete med Försäkringskassan som utförare av socialförsäkringssystemet självklart och viktigt. Under året har ett flertal längre digitala strategiska möten genomförts. Försäkringskassan har också medverkat på ett antal utbildningar.

MYNAK – Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Myndigheten är ett nationellt kunskapscentrum för arbetsmiljöfrågor och ansvarar bland annat för kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning samt utvärdering och analys i syfte att bidra till att kunskap om arbetsmiljö kommer till användning i praktiken. Ett av uppdragen är också att följa stödja företagshälsovårdens utveckling. Föreningen har under året lagt mycket tid på att stödja myndigheten med information och kunskap om företagshälsovården, samt att visa på hur företagshälsovården spelar en aktiv roll i utvecklingen av svenskt arbetsmiljöarbete. Föreningen är också en del av det verksamhetsråd som finns knutet till myndigheten. Föreningen deltar aktivt i myndighetens arbete med att ta fram och sprida evidensbaserade riktlinjer för företagshälsovården. Dessa riktlinjer har Mynak numera i uppdrag att ta fram och förvalta.

Regering, Riksdag och övriga myndigheter

Som företrädare för branschen kallas föreningen med jämna mellanrum till den politiska sfären rörande frågor, diskussioner och föredrag kring företagshälsovårdens roll i samhället. En förtroendefull dialog med departementen och regeringsföreträdare som upparbetats under lång tid har möjliggjort att branschen, trots sin relativt smala andel inom hälso- och sjukvårdssektorn, kunnat bli en betydelsefull och konstruktiv instans för frågor som företrädelsevis rört arbetslivet i relation till sjukskrivningsprocessen men även kring rena arbetsmiljöfrågor. Vi har också tillsammans med olika riksdagsledamöter ställt frågor till regeringen i områden som handlar om kompetensförsörjningen av läkare.

Programrådet

Representanter från yrkesföreningarna inbjuds kontinuerligt till ett gemensamt råd. I rådet ingår Svenska Företagsläkarföreningen, Riksföreningen för Företagssköterskor, Ergonomisektionen inom

LSR, FTF Arbetsmiljö, Arbetsterapeuterna och Hälsoakademikerna. Programrådet är ett värdefullt forum för beredning av många branschspecifika frågor och är en styrka i samband med olika uppvaktningar och annan lobbyverksamhet. Utöver rådet sker en kontinuerlig dialog med representanter från yrkesföreningarna.

Arbetsmarknadens Parter

För företagshälsovården är arbetsmarknadens parter viktiga aktörer för samverkan och dialog. I ett antal forum är återkommande möten och diskussioner med parterna en självklar och betydelsefull del i branschens utvecklingsarbete. Parterna och Sveriges Företagshälsor träffas regelbundet för att diskutera gemensamma frågor, 2020 har dessa möten skett digitalt.

Arbets- och Miljömedicin

Föreningen har en dialog med företrädare för de Arbets- och Miljömedicinska klinikerna. De är som specialistkliniker med koppling till akademien en viktig samarbetspartner i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart arbetsliv.

Styrelse

Ordförande

Jörgen Malmeskog

Skara

Ledamöter

Joachim Morath

Feelgood Företagshälsa AB, Stockholm

Ann-Louise Ottosson

Landstingshälsan Blekinge

Martin Pålsson

Team Hälso- & Friskvård, Göteborg

Carina Reidler

AB Previa, Stockholm

Artur Tenenbaum

Hälsan & Arbetslivet VGL Region

Max van Eijk

Avonova Hälsa

Verkställande direktör

Peter Munck af Rosenschöld

Valberedning

Susanne Nordqvist

Globenhälsan, Stockholm

Jens Wahlström

Region Västerbotten

Helen Berg Kirkegaard

Tjugonde företagshälsa, Malmö

Revisor vald t o m 2020

Maria Karlsten

Grant Thornton Sweden AB, Stockholm

Styrelsen har under året haft fem sammanträden (varav tre via Teams) samt en 2-dagars konferens på Marstrands Havshotell på Koön i Bohuslän.

Ordinarie årsmöte genomfördes den 15 maj 2020 i Stockholm.

Sveriges Företagshälsor i regionen

Vikten av att företagshälsovården företräds som bransch gäller i lika hög grad på regional som central nivå. Förutom rena samverkansfrågor behöver regionens företagshälsovårdsenheter företräddas i överläggningar och samverkan med bland annat Försäkringskassan och Landstingen/Regionerna. Det regionala nätverksbyggandet är också viktigt för såväl de enskilda hälsorna som branschen i sin helhet.

Vid årets slut såg representationen ut enligt följande:

BLEKINGE

Angelica Strandberg, Feelgood

DALARNA

Anders Olausson, BRC Utvecklingspartner

JÖNKÖPING

Jan Jonson, Företagshälsan i Jönköping AB

NORRBOTTEN

Åsa Skiöld, A-Hälsan

SKÅNE LÄN

Helen Berg Kirkegaard, Tjugonde företagshälsovård

STOCKHOLM

Helena Börjesson, Avonova

UPPSALA

Sara Jansson, Prohelia

VÄSTMANLAND

Carina Lundmark, Avonova Hälsa Region Mitt, Västerås

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Jörgen Malmeskog, Lidköping

Om oss

Besöksadress
Sturegatan 11

Postadress
Box 55545, 102 04 Stockholm

Telefon: 08-762 67 46
E-post: info@foretagshalsor.se
www.foretagshalsor.se

Medarbetare 2020

Peter Munck af Rosenschöld, Verkställande direktör
Marie Dahlgren, Kommunikation & Information
Pernilla Nordkvist, Projektledning & Utbildningar

sveriges företags hälsor

Sveriges Företagshälsor är företagshälsovårdens branschorganisation. Tillsammans med våra medlemmar strävar vi efter att landets arbetsgivare ska få hållbara, effektiva och attraktiva organisationer. Medarbetare ska samtidigt få ett hälsosamt, säkert och stimulerande yrkesliv

Sveriges Företagshälsor, Box 55545, 102 04 Stockholm

E-post: info@foretagshalsor.se Telefon: 08-762 67 46

www.foretagshalsor.se